

SAMFOR

Samarbeidsforum for foreldrefokusert forebygging i Oslo

2016–2018

SAMFOR

– hva og hvorfor?

SAMFOR står for «Samarbeidsforum for foreldre-fokusert forebygging i Oslo». SAMFOR fungerer som et tverretattlig nettverk for felles front i det rusforebyggende arbeidet blant unge. Foreldrene står sentralt, både som drivkraft og målgruppe for arbeidet. Det er av stor verdi at partene er informert og involvert på tvers i arbeidet.

Formålet med samarbeidet er:

- å hindre langing, salg og skjenking av alkohol til mindreårige
- å engasjere foreldrene i det rusforebyggende arbeidet

Sentrale mål og retningslinjer for foreldrefokusert rusmiddelforebyggende arbeid er beskrevet i Regjeringens opptrappingsplan for rusfeltet 2016–2020, Justis- og Beredskapsdepartementets Handlingsplan for forebygging av kriminalitet (2013–2016), Handlingsprogram 2015–2018 for SaLTo, Rusmiddelpolitiske strategier for Oslo kommune (Byrådssak 223/11) og rapporten Foreldrerollen i det rusforebyggende arbeid (Bergensklinikkene, 2010).

SAMFORs arbeid er forankret i en samarbeidsavtale som revideres tredje hvert år.

Hvordan jobber vi?

SAMFOR driver informasjonsarbeid, belyser temaet foreldrerollen når det gjelder ungdom og rusmidler, og gjennomfører arrangementer med foreldre som målgruppe.

I tillegg til SAMFORs egne aktiviteter, bidrar vi til å informere om og styrke hverandres tiltak og innsats. SAMFOR møtes regelmessig for informasjonsdeling, fagutvikling og planlegging av aktiviteter.

Deltakerne i SAMFOR

De faste deltakerne i SAMFOR er:

Oslo Kommunale Foreldreutvalg (KFU) – et fellesorgan for alle foreldre med barn i grunnskolen i kommunen. KFU er formelt, partipolitisk uavhengig og skal ivareta foreldrenes interesser i skolesammenheng. KFU skal jobbe for et godt samarbeid mellom foreldrene, skolen, elevene, skoleadministrasjonen og politiske beslutningsorganer i kommunen. Videre skal KFU påvirke den kommunale skolepolitikken til elevenes beste ved å være et hørings- og rådgivende utvalg hva angår skolesaker, legge til rette for økt foreldreengasjement, samt delta i forebyggende arbeid.

Mer informasjon: www.oslokf.no

E-post: postmottak@oslokf.no

Kompetansesenter rus – Oslo, Velferdsetaten (KoRus Oslo) – et nasjonalt kompetansesenter for rusfaglige spørsmål, inkludert rusforebygging. Kompetansesenteret kan bidra inn mot skolene når det gjelder veiledning og oppfølging av «Støttmateriell og forslag til læringsaktiviteter» på ungdomstrinnet, «Kjentmann» i videregående opplæring og rusforebygging generelt. Gir ut foreldrebrosjyren «Rus – en nødvendig del av ungdomstida».

Mer informasjon: www.kompetansesenterrus.no

E-post: postmottak@vel.oslo.kommune.no

Utdanningsetaten er med sine 172 undervisningssteder og over 80 000 elever landets største offentlige etat. Deltakelsen i SAMFOR er en viktig del av arbeidet for å følge opp forpliktelsene i Opplæringsloven § 9 om et trygt og godt læringsmiljø ved skolene. Arbeidet skal foregå i nært samarbeid med hjemmet. Skolen som arena for forebygging har blant annet sin begrunnelse i at skolen som institusjon etablerer rammer for de unges liv i gjennom hele skoleløpet.

Mer informasjon: www.ude.oslo.kommune.no

E-post: postmottak@ude.oslo.kommune.no

Næringsetaten ved kontrollseksjonen – foretar kontroller av butikker og skjenkesteder for å avdekke salg, skjenking og langing av alkohol til personer under 18 år.

Mer informasjon: www.nae.oslo.kommune.no

E-post: postmottak@nae.oslo.kommune.no

Oslo politidistrikt – Forebyggende arbeid blant barn og unge har høy prioritet hos politiet. Politistasjonene i Oslo har egne avdelinger som arbeider med forebyggende tiltak, og alle skoler har sin egen politikontakt som skal være en samarbeidspartner både for skolens ledelse, ansatte og elever. Politiet samarbeider med skolene om undervisning og informasjon, samt direkte bistand ved behov.

Mer informasjon: www.politi.no, telefon: 02800

Lokalt politi:

Grønland politistasjon, telefon: 22 66 97 16

Sentrum politistasjon, telefon: 22 70 53 85

Majorstuen politistasjon, telefon: 22 66 85 35

Stovner politistasjon, telefon: 22 66 89 23

Manglerud politistasjon, telefon: 22 70 51 86

E-post: majorstuen.forebyggende@politiet.no

E-post: post.manglerud@politiet.no

E-post: stovner.tips@politiet.no

AV-OG-TIL er en kampanjeorganisasjon for alkoveitt. Ved å sette fokus på situasjoner der alkohol utgjør en særlig risiko eller kan være til ulempe for andre, vil AV-OG-TIL bidra til å redusere de negative følgene av alkoholbruk i samfunnet og gjøre hverdagen tryggere for alle.

Mer informasjon: www.avogtil.no

E-post: avogtil@avogtil.no, telefon: 23 21 45 30

SaLTo – Sammen Lager vi et Trygt Oslo er samarbeidsmodellen til Oslo kommune og Oslo politidistrikt. SaLTos visjon er at Oslo skal være en trygg by med trygge skoler og et trygt oppvekstmiljø. SaLTo skal samordne og koordinere ressurser i arbeidet for å sikre barn og unge et koordinert tilbud, redusere barne- og ungdomskriminaliteten og redusere rusmisbruket blant barn og unge. SaLTo-koordinator skal sammen med medarbeidere, samarbeidspartnere, foreldre, ungdom og frivillige utveksle kunnskap, kompetanse og erfaringer, samordne tiltak og drive målrettet forebygging på en mer effektiv måte. SaLTo-sekretariatet ligger i Velferdsetaten.

Det er ansatt SaLTo-koordinatorer i hver bydel.

www.salto.oslo.kommune.no

E-post: unni.haug@bna.oslo.kommune.no,

telefon: 23 47 39 21

Tipstelefon for salg av alkohol til mindreårige: 23 46 00 00

Tips på e-post: postmottak@nae.oslo.kommune.no

Aktiviteter 2016-2018

Oversikten viser både rene SAMFOR-aktiviteter og aktiviteter der enkeltaktører i SAMFOR er ansvarlige, men som synliggjøres og styrkes gjennom SAMFOR.

Informasjon og kontakt

SAMFOR tar gjerne imot henvendelser, innspill eller tilbakemeldinger. Se under overskriften «Deltakere i SAMFOR» for kontaktinformasjon til den SAMFOR-aktøren du synes er mest relevant for din henvendelse.

GJENNOM HELE ÅRET

Kjentmann

Kjentmann er et verktøy for skolefolk i videregående opplæring som møter elever med rusproblemer. Målet med Kjentmann er å oppdage og identifisere tidlig rusbruk hos elevene og gi konstruktive handlingsalternativer til elever som ruser seg. Skolen skal være trygg, presis og tilpasset i arbeidet med elever med rusproblematikk. Kompetansesenter rus – Oslo tilbyr opplæring i verktøyet Kjentmann annethvert år med oppstart i høstsemesteret.

Ansvarlig: KoRus Oslo, Utdanningsetaten

Forebyggende rustiltak i videregående skole

Politiet utfører målrettede narkotika-innsatser i skolene når det avdekkes bruk, kjøp- og salgssituasjoner på skolens område. Parallelt har Oslo politidistrikt (OPD), Oslo kommune og Utdanningsetaten (UDE) en avtale om narkotikaforebyggende innsats på videregående skoler. Målet er et formalisert samarbeid mellom OPD og UDE i å styrke det rusmiddelforebyggende arbeidet i Osloskolene.

Politiet holder foredrag i «straff og konsekvenser med rusproblematikk» for elevene på ungdomsskolene hvor rus også er et sentralt tema.

Ansvarlig: Politiet, Utdanningsetaten

Rusforebygging på ungdomstrinnet

Kompetansehevingstilbudet til ungdomsskolene vil være knyttet direkte til støttemateriell for rusmiddelforebyggende arbeid i skolen. Målet med arbeidet er å utsette alkoholdebut og utvikle kunnskap og evne til å tenke kritisk om bruk av alkohol, styrke holdningene mot bruk av alkohol og styrke ferdighetene til å si nei til rus. Utdanningsetaten har utarbeidet en veileder for rusforebyggende arbeid. Der finner skolene forslag på innhold og mal til bruk på egen skole. Utdanningsetaten og Kompetansesenter rus – Oslo arrangerer opplæring i rusforebygging i skolen hver høst.

Ansvarlig: KoRus Oslo, SaLTo, Utdanningsetaten

JANUAR

Leserinnlegg

Mål: Bevisstgjøre foreldre på hvordan egne alkoholvaner påvirker barnas forhold til alkohol.

Ansvarlig: SAMFOR

FEBRUAR

Inspirasjonskveld for foreldre

Ca 200 FAU-representanter fra hele Oslo deltar på arrangementet.

Ansvarlig: SAMFOR

MARS-MAI

Informasjon til årets russ

Informasjonsopplegg fra politiet om bråk og uheldige konsekvenser av russetiden, spesielt i forbindelse med 1. og 17. mai. Målgrupper er russet selv og foreldre ved de videregående skolene.

Ansvarlig: Politiet, Utdanningsetaten

APRIL-MAI

Aksjon «Våryr»

Omfattende innsats for å hindre at unge under 18 år får kjøpt alkohol. Butikker med bevilling for salg av øl og rusbrus kontrolleres gjennom hele året, men under Aksjon «Våryr» utføres det mange kontroller over flere helger i mange deler av byen. Fokus på bruk av falsk legitimasjon og langing. Forsterket innsats mot rus blant mindreårige aktuelle kvelder. Bruk av media.

Ansvarlig: Politiet, Næringsetaten, Barneverntjenesten, SaLTo

JUNI-JULI

Siste skoledag, VG-lista topp 20, Youngwood og Norway Cup

Samordnet innsats knyttet til ungdom og rus. Virkemidlene er de samme som under Aksjon «Våryr»: forsterket, tverrsektoriell innsats. I tillegg går natteravnere ute, observerer og snakker med ungdommene, sender informasjon til foresatte og ber dem hente barna sine.

Ansvarlig: Politiet, SaLTo

MAI-AUGUST

Overgang mellom barne- og ungdomstrinnet

Etter behov tar skolene kontakt med den lokale politistasjonen ved de forebyggende enhetene som holder foredrag for 7. klassetrinnet på barne-skolen. Dette er oftest på våren, før skoleslutt, slik at elever og foreldre blir litt forberedt på overgangen til ungdomsskolen og utfordringer som ventes der.

Ansvarlig: Politiet, Utdanningsetaten

AUGUST-SEPTEMBER

Rus- og butiktkontroller

Samordnet innsats og bruk av media

Ansvarlig: Politiet, Næringsetaten

OKTOBER-NOVEMBER

Sjekkliste skoleball

En praktisk sjekkliste sendes ut til skolene, foreldrene (FAU) og elevrådene for å sikre trygge og rusfrie skoleball. Næringsetaten og Politiet forespørres om å bistå med ekstra kontroller og bemanning i området der skoleballen gjennomføres.

Ansvarlig: SAMFOR

Forslag til sjekkliste for skoleball i Osloskolen

Skole: _____

Skrevet av: _____

Dato: _____

Stopp salg/skjenking og langing til mindreårige:
Næringsetatens 24-timers tipstelefon på
23 46 00 00 eller send e-post til
tips@nae.oslo.kommune.no

Foto: Flickr, Sean McGrath

Sjekklisten er utarbeidet av SAMFOR¹

Spørsmål	Ja	Nei	Kommentar
Har dere gjort dere kjent med bygningen/lokalet?			
Er lokalet godkjent for antallet festdeltakere?			
Har dere (elever, foreldre og skolens ansatte) diskutert om arrangementet skal ha et annet fokus enn: «Den beste...den kuleste...den fineste o.l.»?			
Er det gjort tydelig kjent for deltakere og arrangører at festen/ballet er rus og røykfritt?			
Har dere laget registreringslister over festdeltakerne og foresattes telefonnummer?			
Er konsekvenser for brudd på rus- og røykeforbudet gjort kjent?			
Bli foreldre varslet hvis ungdom oppdages påvirket av alkohol eller andre rusmidler?			
Er samtlige vakter klar over hvordan de skal reagere overfor beruset ungdom?			
Bli festen/ballet arrangert på en ukedag (f.eks. torsdag)?			
Bli festen avsluttet så sent at ungdommene ikke har tid til å finne evt. nachspiel?			
Har dere diskutert regler for bruk av limousin til og fra arrangementet med hensyn til trafiksikkerhet og risiko for skjenking av alkohol?			
Er henting av festdeltakerne avtalt med foreldrene?			
Har skolen, ungdommen (festdeltakerne), elevrådet og foreldre blitt informert om arrangementet i god tid?			
Er det tilstrekkelig med vakter (foreldre) under arrangementet?			
Har det blitt vurdert vaktskifte med overlapping?			
Har dere tatt hensyn til pauser/lufting under middagen og under resten av festen?			
Bli inn- og utgangsdør passet på av en vakt under hele arrangementet?			
Er det klart for alle hvor begrensningene på lufteområdet er?			
Er den lokale politistasjonen varslet, og er Natteravnene informert om arrangementet?			
Bli erfaringene fra gjennomføringen av arrangementet tatt vare på? (Evt. sendt til skolen)			

¹SAMFOR: Samarbeidsforum for foreldrefokusert forebygging i Oslo, tverretattlig nettverk.

POLITIET
OSLO POLITIDISTRIKT

SALTO

Oslo kommune
Velferdsetaten
Kompetansesenter rus – Oslo

Osloskolen

AV·OG·TIL
UTEN ALKOHÖL

Oslo kommune
Næringsetaten

Oslo *KFAU*

